

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.122/2013/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Korompai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Korompai Gábor ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti lakos felperesnek - a dr. Letavecz Ilona ügyvéd által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2013. január hó 23. napján kelt 5.P.20.323/2010/67. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 68. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 504.800,- (Ötszáznégyezer-nyolcszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A Körös Vidéki Vízügyi Felügyelet 2004-ben engedélyt adott arra, hogy az alperes a **település 1.neve, 1...-2....** helyrajzi számú ingatlanokon található szivattyútelepet, valamint a **3.....** és **4...** helyrajzi számú ingatlanokon elterülő **település 2.neve** holtágat fenntartsa és üzemeltesse. Meghatározta, hogy a nyári üzemi vízszint a holtágban 82,00 MBf., téli üzemi vízszintje pedig 81,00 MBf. Rögzítette, hogy a holtág a környező terület csapadék- és belvízbefogadója. Előírta, az alperesnek a holtágat úgy kell üzemeltetnie, hogy a vízgyűjtő területről a vízbefogadás lehetséges legyen, mivel a működtetés szempontjából a belvízelvezetés elsőbbséget élvez. Az üzemeltető köteles a bel-, illetve a fakadóvizet holtágba folását tűrni.

A felperes, illetőleg testvére, **(személy neve)** tulajdonában állnak a **település 1. neve 5...-6....., 7.../2-4., 8.../3. 9.../8., /10.,** valamint a **11....- 12.....** helyrajzi számú ingatlanok, melyeken 2009-ben őszi búzát vetettek. A következő év elején észlelték, hogy az ingatlanokat belvíz borítja, ennek következtében jelentős termés kiesést szenvedtek.

Az alperes 2009/2010. év telén - haltelepítésre hivatkozva - a vízszintet nem engedte le a vízjogi engedélyben foglalt téli szintre.

A Tiszántúli Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Gyulai Kirendeltsége határozatával kötelezte az alperest, hogy a **(település 2.neve)**-holtágat a mindenkor érvényes és jogerős vízjogi üzemeltetési engedély szerint üzemeltesse, a holtág vízszintjét a téli üzemi vízszint eléréséig csökkentse. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a 2010. március 3-án tartott helyszíni szemle időpontjában a vízszint a nyári szinthez közeli volt, a holtág által körülölelt mezőgazdasági területek ugyanakkor nagyrészt belvízzel fedettek. Az indokolás tartalmazta azt is, a **K...** Társulat igazgató főmérnöke március 9-én jelezte, hogy az üzemeltetésében lévő **település 1.neve, 13....** helyrajzi számú csatornából a holtágba történő szivattyús bevezetés a holtág magas vízszintje miatt nem lehetséges. Kiemelte, a holtág elsődleges funkciója a hatályos vízjogi üzemeltetési engedély szerint a vízgyűjtő területen lévő belvizek befogadása és elvezetése.

Mivel az alperes a határozatban foglalt kötelezésnek nem tett eleget, a vízügyi hatóság vele szemben 500.000,- Ft eljárási bírságot szabott ki, a végzést az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség helybenhagyta.

A perbeli földterületek közül a holtág közvetlen vízgyűjtőjéhez tartozik a **11...-12...** helyrajzi számú zártkerti ingatlanok 63 %-a, a **7.../2.** helyrajzi számú 16 %-a, a **7.../3.** helyrajzi számú 1 %-a, valamint a **14....** helyrajzi számú teljes területe. Korábban a **(csatorna neve)**-felsőcsatorna a **(település 2.neve)**-holtágba volt bekötve, 2009-2010. telén ez a bekötés már nem létezett, azt egy zártkerti telek és az előtte elhaladó út miatt lezárták. A felperesi ingatlanok közül a **(csatorna neve)**-Felsőcsatorna mentén húzódó **8.../3., 15... és 16....** helyrajzi számú ingatlanokról a **(csatorna neve)**-felsőcsatornába - mint párologtató árokba - folyhatnak a vizek, az ároknak a **(település 2.neve)**-holtágba lefolyása nincs.

A holtág környékén a talaj szerkezete 0 - -0,7 méterig humuszos, -0,7 - -3,8 méterig kemény kövér agyag, -3,8 - -7 méterig pedig homokos agyag. A holtág átlagos mélysége 2,25 méter.

A lehullott csapadék mennyisége 2009. októbere és 2010. áprilisa között a sokévi átlaghoz képest 190 % volt.

A felperesek ingatlanai közelében húzódó **(csatorna neve)** Felső- és a **B..-G....**-éri csatornák - melyek belvízi levezető csatornák - jó állapotban vannak. A mederkotrás során a kitermelt földet a partjukon helyezték el, ezzel a partmenti területek feltöltődtek.

A **K...** Társulat kezelésében áll a **(csatorna neve)**-felsőcsatorna, melynek torkolati részét korábban betemették.

A felperes keresetében 6.309.946,- Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint az igényelt összegű kára keletkezett amiatt, hogy az alperes, mint a **(település 2.neve)**-holtág üzemeltetője az előírtnál magasabb vízszintet tartott 2009-2010. telén a holtágban, ezzel lehetetlenné tette a belvizek levezetését a perbeli területekről. Másodlagos érvelése szerint megakadályozta a **K...** Társulatot abban, hogy szivattyúval átemelje a belvizet, és ennek következtében nem sikerült azt a földekről levezetni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes földjei felszíni úton nem rendelkeznek vízbevezetéssel a holtágba. Állította, a holtág vízszintje mindenképpen magasabb, mint a környező szántóföldeké, ennek következtében gravitációs úton a vizek holtágba gyűjtésére nincs lehetőség. Vitatta azt is, hogy a perbeli ingatlanok a **(település 2.neve)**-holtág vízgyűjtő területéhez tartoznának. Kiemelte, a holtág körül magántulajdonú telkek találhatók, melyekre hozzájárulás nélkül nem lehet vízelvezető csöveket fektetni, ez önmagában akadályát jelenti a belvíz elvezetésének. Álláspontja szerint nem akadályozta a **K...** Társulatot a vizek holtágba történő szivattyúzásában. Ugyanakkor kiemelte, arra a nyári vízszint mellett is lett volna lehetőség, de ahhoz harmadik személyek ingatlanát kellett volna igénybe venni. Hangsúlyozta, a felperes szivattyúzással kapcsolatos igénnyel nem kereste meg. Összegerszerűségében is vitatta a keresetet.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában megállapította, azzal, hogy az alperes a **(település 2.neve)**-holtág vízszintjét nem engedte le a téli - alacsonyabb - vízszintre, magatartása jogellenes volt, mivel a belvíz elleni védekezés minden egyéb tevékenységgel szemben prioritást élvez. Utalt ugyanakkor arra, a felperes maga sem állította, hogy a saját földjéről szivattyúzni szeretett volna, ilyen igénnyel élt volna. Nem nyert bizonyítást az sem, hogy az alperes bármilyen szivattyúzási tevékenységet akadályozott volna. Ezzel összefüggésben kiemelte, a szivattyúzás műszaki feltétele, hogy a belvíz olyan csatornában kerüljön összegyűjtésre, ahonnan az a holtágba átemelhető, ami a perbeli területen nem volt lehetséges. Ezt követően vizsgálta, hogy a magasán tartott üzemi vízszint és a felperesi földeken bekövetkezett káresemény között van-e okozati összefüggés. Megállapította, hogy az érintett földek túlnyomó része nem tartozik a holtág vízgyűjtő területéhez, így a belvíznek a holtágba ürülése akkor is kizárt, ha az alperes a vízszint szabályozása során jogszerűen jár el. A környező területekről a víz sem felszíni, sem felszín alatti úton nem tud a holtágba jutni függetlenül attól, hogy annak mekkora a vízszintje. A felszín alatti vízbejutást az akadályozza, hogy az extrém víztelítettség következtében megduzzadó agyagréteg vízzáró hatása megnövekszik. A felszíni vízelvezetést az teszi lehetetlenné, hogy a táblák vízbevezetése sem a **(település 2.neve)**-holtágba, sem a csatornába nincs megoldva, gravitációs úton pedig a terepviszonyok miatt nem lehetséges. Miután álláspontja szerint nem áll fenn okozati összefüggés a felperest ért kár és az alperes jogellenes magatartása között, a keresetet jogalapjában utasította el.

Az ítélettel szemben - tartalma szerinti - annak megváltoztatása és a kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatala érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Sérelmezte az elsőfokú ítélet vízgyűjtőterületre vonatkozó megállapításait. Álláspontja szerint a vízgyűjtőterületet a vízügyi hatóság 2012. decemberi határozatában szereplő adatoknak megfelelően kellett volna figyelembe venni. Hangsúlyozta, a **(csatorna neve)**-felsőcsatorna lezárásával nem a vízgyűjtőterület változott meg, hanem az onnan való vízbefogadás lehetősége szűnt meg. Kiemelte, a belvíz a **B.-G....**-éri csatornába nem bevezethető, miután az a holtágtól távol helyezkedik el és az érintett tábla legmagasabb pontján található. Álláspontja szerint téves az az elsőfokú ítéleti megállapítás is, hogy a holtág víztömege - felszín alatti vízmozgással - nincs kapcsolatban a körülötte levő területek belvívével. Előadta,

ezzel kapcsolatban az ítélet kézbesítését követően megbízta **(szakértő személyneve)** igazságügyi szakértőt - aki a per során eredetileg is kirendelésre került, azonban azt nem fogadta el -, hogy szakvéleményével „alapozza meg” a felperesi álláspontot. Állította, **(szakértő személyneve)** szakvéleményét a fellebbezésbe beépítette. Érvelése szerint a magánszakértői megállapításokra a fellebbezésben is hivatkozhat, mivel az elsőfokú eljárásban abban bízott, hogy az elkészült szakértői vélemény után újabb szakértő kirendelésére kerül sor. Kiemelte, amennyiben a holtág üzemi vízszintje a perbeli időszakban a téli szintre kerül lecsökkentésre, akkor számára gravitációs vízbevezetési lehetőség nyílik. A nyári üzemi vízszint tartásával ez megghiúsult, így az okozati összefüggés fennáll a káresemény és az alperes jogellenes magatartása között. A fellebbezésbe beépített, állítása szerint szakértői megállapítások, illetőleg szakirodalmi adatok felhasználásával kívánta igazolni, hogy a felszín alatti vízvezetés is lehetséges, azt a talaj szerkezete nem zárja ki.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a perben kirendelt szakértő véleménye szerint a befogadó csatornáig sem tud eljutni a belvíz, mivel a táblák vízvezetése nem megoldott. Az gravitációs úton sem lehetséges, mert a holtág felé a felperes területeinek nincsen lejtése. Csatolta a **K... Társulat 2011. március 11-i** levelét, mely szerint „a **(csatorna neve)**-felsőcsatorna mellett jelenleg is mintegy 25 ha mezőgazdasági terület áll belvíz alatt”. Ebből vonta le azt a következtetést, hogy a felperes földjein akkor is állt a víz, amikor a holtág téli vízszinten volt.

A fellebbezés alaptalan.

Nem vitatott tény, hogy az alperes a hatályos vízjogi engedélytől eltérően - közigazgatási szempontból tehát jogellenesen - üzemeltette a **(település 2.neve)** Holtágat a perbeli időszakban, amikor a nyári üzemelési vízszintről nem engedte le a holtág vizét az előírt téli vízszintre. A polgári jogi, szerződésen kívüli kártérítési felelősség (Ptk. 339. § (1) bekezdés) szempontjából azonban annak van jelentősége, hogy e magatartásával okozati összefüggésben keletkezett-e a felperes kára, vagyis a perbeli földterületek folyamatos belvízzel borítottsága és az ebből fakadó terméskiesés.

A perben releváns okozati összefüggés tisztázása speciális szakértői kérdés volt. Az elsőfokú bíróság által először kirendelt - és a felperes által a fellebbezésben hivatkozott, többször idézett - **(szakértő személyneve)** szakértő erről így nyilatkozott: „A probléma komplex vizsgálata, a bevonni szükséges szakértők nagy száma (vízügyi, geodéziai, geotechnikai, talajtani, számítógépes modellező) meghaladja mind szervezői, mind kapacitásbeli lehetőségeimet, ezért a kirendelést nem tudom teljesíteni” (15. sorszámú beadvány). Ezért maga javasolta a perben végül kirendelt szakértői intézményt, mint az „összetett kérdés megválaszolására alkalmas szervezet”.

Az elsőfokú bíróság e szakértői szervezet szakvéleménye alapján döntött az ügyben, ítéletében mindenben helyesen interpretálta és összegezte annak megállapításait, és

foglalt állást az okozati összefüggés fennállta kérdésében. Ennek során - a beszerzett szakvéleménnyel egyezően - megállapította, hogy a jogellenesen magasan tartott vízszint

és a felperesi területek belvízzel borítottsága, illetőleg az emiatt bekövetkezett károk között nincs okozati összefüggés. A holtág víztömege felszín alatti vízmozgással nincs kapcsolatban a körülötte lévő területek belvívével (26. sorszámú szakvélemény 7-9. oldalak), a felszín feletti szivattyúzásnak pedig jelenleg nemcsak a technikai, hanem a jogi feltételei sem állnak fenn. Helyesen vette figyelembe a szakvélemény alapján az érintett holtág vízgyűjtő területét és állapította meg, hogy a belvív gravitációs úton sem juthat a holtágba. Mindezen szakértői megállapítások okszerű értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy az alperes közigazgatási normát sértő magatartása és a felperesi oldalon bekövetkezett - hivatkozott - károk között okozati összefüggés nem áll fenn, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt, a kártérítési igény megalapozottságához szükséges törvényi feltételek hiányosak.

A felperes fellebbezése meghatározóan szakmai kérdéseket vitat, „a fellebbezésbe beépített”, **(szakértő személyneve)** által készített szakvélemény alapján, melyre bizonyítékként kívánt hivatkozni.

A Pp. 235. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésben új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, ha az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Új bizonyíték előadására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

A felperes új bizonyítékként jelölte meg a fellebbezésében idézett szakvéleményrészleteket, magát a bizonyítékot azonban nem csatolta. Hivatkozásai csupán a felperes jogi álláspontját tükrözik, bizonyítékként nem értékelhetők. A rögzített szakértői idézetekkel a fél csak saját jogi érvelését kísérelte meg alátámasztani, így bizonyítási eszközként nem értékelhető, annak súlya a fél személyes meghallgatásával azonos (hasonlóan: BH 2004. 59. és BH 1999/365. számú eseti döntések). Ezt a minősítést támasztja alá az a körülmény is, hogy **(szakértő személyneve)** a bíróság kirendelését visszautasította azzal, hogy a probléma komplexitása meghaladja szervezői és kapacitásbeli lehetőségeit is. Ilyen perbeli nyilatkozat után nem értékelhető az általa adott szakvélemény bizonyítékként, olyan súlyú peradatként, amely az általa javasolt és a perben végül eljárt szakértői intézet érthető, logikus okfejtést tartalmazó véleményét kétségesse teszi. A fél előadása a kártérítési perben releváns okozati összefüggés bizonyítására nem alkalmas.

Megjegyzi az ítéletábra, az idézett Pp. 235. § (1) bekezdéséből következően, amennyiben bizonyítékként lehetne is értékelni a szakértő idézett nyilatkozatait, az már olyan bizonyítéknak minősülne, amely a fellebbezésben nem előadható, azokat a félnek módja lett volna az elsőfokú eljárás során megtenni, a Pp. 3. § (3) bekezdésében és 141. § (6) bekezdésében foglalt gondos, az eljárást elősegítő pervitel követelményének megfelelően.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - annak mindenben helyes indokai szerint - a Pp. 253. § (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezést előterjesztő felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselőjével összefüggésben felmerült költségét, melynek mértékét az ítélet tábla a kifejtett munkamennyiséggel arányosan, a fellebbezési értékre is figyelemmel határozta meg (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdés).

Ugyancsak köteles megfizetni a felperes az államnak - külön felhívásra - a személyes illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és 15. § (1) bekezdés).

S z e g e d , 2013. április hó 19. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
táblabíró